

VAI TRÒ CỦA QUẢN LÝ KINH TẾ TRONG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG

Vũ Thị Kiều Thanh

Khoa Kinh tế, Nông lâm và Xây dựng, Trường Cao đẳng Lào Cai

Tóm tắt: Trong bối cảnh đổi mới giáo dục và hội nhập quốc tế, các cơ sở giáo dục nghề nghiệp nói chung và các trường cao đẳng nói riêng đang phải đối mặt với nhiều thách thức về nguồn lực tài chính, chất lượng đào tạo và khả năng thích ứng với nhu cầu của thị trường lao động. Quản lý kinh tế đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo sử dụng hiệu quả nguồn lực, nâng cao hiệu quả hoạt động và hướng tới phát triển bền vững của các trường cao đẳng. Bài viết phân tích cơ sở lý luận về quản lý kinh tế trong giáo dục, làm rõ vai trò của quản lý kinh tế đối với sự phát triển bền vững của các trường cao đẳng thông qua các khía cạnh như quản lý tài chính, phân bổ nguồn lực, nâng cao chất lượng đào tạo và thúc đẩy tự chủ tài chính. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý kinh tế trong các trường cao đẳng và đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Quản lý kinh tế, phát triển bền vững, giáo dục nghề nghiệp, trường cao đẳng, tự chủ tài chính.

THE ROLE OF ECONOMIC MANAGEMENT IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF COLLEGES

Abstract: In the context of educational reform and international integration, vocational education institutions in general and colleges in particular are facing many challenges regarding financial resources, training quality, and the ability to adapt to the needs of the labor market. Economic management plays a crucial role in ensuring the efficient use of resources, improving operational efficiency, and moving towards the sustainable development of colleges. This article analyzes the theoretical basis of economic management in education, clarifying the role of economic management in the sustainable development of vocational colleges through aspects such as financial management, resource allocation, improving training quality, and promoting financial autonomy. Based on this, the article proposes several solutions to improve the effectiveness of economic management in vocational colleges to meet the requirements of sustainable development in the current period.

Keywords: economic management, sustainable development, vocational education, vocational college, financial autonomy.

Nhận bài: 11/01/2026

Phản biện: 05/03/2026

Duyệt đăng: 10/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm gần đây, hệ thống giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam đã có nhiều thay đổi nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế – xã hội và hội nhập quốc tế. Các trường cao đẳng đóng vai trò quan trọng trong việc đào tạo nguồn nhân lực có trình độ kỹ năng nghề, đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động trong bối cảnh công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước. Tuy nhiên, sự phát triển của các trường cao đẳng hiện nay đang đối mặt với nhiều thách thức như hạn chế về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất chưa đồng bộ, chất lượng đào tạo chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu của doanh nghiệp và xã hội.

Trong bối cảnh đó, quản lý kinh tế trở thành một yếu tố then chốt giúp các trường cao đẳng sử dụng hiệu quả nguồn lực, nâng cao hiệu quả hoạt động và đảm bảo sự phát triển lâu dài. Quản lý kinh tế trong các cơ sở giáo dục không chỉ bao gồm việc quản lý tài chính mà còn liên quan đến việc hoạch định chiến lược phát triển, phân bổ nguồn lực, kiểm soát chi phí, nâng cao hiệu quả đầu tư và thúc đẩy các hoạt động tạo nguồn thu.

Phát triển bền vững trong giáo dục không chỉ đơn thuần là sự tăng trưởng về quy mô đào tạo mà còn bao gồm việc nâng cao chất lượng giáo dục,

đảm bảo hiệu quả sử dụng nguồn lực và đáp ứng nhu cầu của xã hội trong dài hạn. Vì vậy, việc nghiên cứu vai trò của quản lý kinh tế trong phát triển bền vững các trường cao đẳng có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn.

Bài viết này nhằm phân tích vai trò của quản lý kinh tế trong việc thúc đẩy sự phát triển bền vững của các trường cao đẳng, đồng thời đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý kinh tế trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp ở Việt Nam.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung quản lý kinh tế trong các trường cao đẳng

Quản lý kinh tế trong các trường cao đẳng là một bộ phận quan trọng của quản lý giáo dục, bao gồm việc tổ chức, điều hành và kiểm soát các hoạt động liên quan đến việc huy động, phân bổ và sử dụng các nguồn lực nhằm đảm bảo hoạt động đào tạo và phát triển của nhà trường. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục và thực hiện cơ chế tự chủ tài chính, quản lý kinh tế không chỉ dừng lại ở việc quản lý thu – chi ngân sách mà còn bao gồm nhiều nội dung rộng hơn liên quan đến chiến lược phát triển, quản lý tài sản và khai thác nguồn lực xã hội. Các nội dung cơ bản của quản lý kinh tế trong các trường cao đẳng có thể được khái quát qua các khía cạnh sau:

2.1.1. Quản lý tài chính

Quản lý tài chính là nội dung cốt lõi của quản lý kinh tế trong các cơ sở giáo dục. Hoạt động này bao gồm việc lập kế hoạch tài chính, xây dựng dự toán ngân sách, tổ chức thực hiện thu – chi và kiểm soát tài chính trong toàn bộ hoạt động của nhà trường. Thông qua quản lý tài chính, nhà trường có thể đảm bảo việc sử dụng nguồn ngân sách nhà nước, học phí và các nguồn thu khác một cách hợp lý và hiệu quả.

Trong thực tiễn, quản lý tài chính trong các trường cao đẳng bao gồm các hoạt động như lập kế hoạch ngân sách hàng năm, phân bổ kinh phí cho các đơn vị trực thuộc, kiểm soát các khoản chi tiêu và đánh giá hiệu quả sử dụng nguồn lực tài chính. Một hệ thống quản lý tài chính minh bạch và khoa học sẽ giúp nhà trường hạn chế tình trạng lãng phí, thất thoát ngân sách, đồng thời tạo điều kiện cho việc đầu tư phát triển các hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học.

2.1.2. Quản lý và phân bổ nguồn lực

Nguồn lực của các trường cao đẳng bao gồm nguồn lực tài chính, nguồn lực vật chất và nguồn lực con người. Quản lý kinh tế có vai trò quan trọng trong việc phân bổ các nguồn lực này một cách hợp lý nhằm đảm bảo sự phát triển cân đối giữa các lĩnh vực hoạt động của nhà trường.

Trong đó, nguồn lực tài chính cần được phân bổ phù hợp cho các hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học, phát triển chương trình đào tạo và nâng cấp cơ sở vật chất. Bên cạnh đó, việc phân bổ nguồn lực cũng cần chú trọng đến các lĩnh vực ưu tiên như đào tạo các ngành nghề có nhu cầu cao trên thị trường lao động, đầu tư cho các chương trình đào tạo chất lượng cao và phát triển đội ngũ giảng viên.

Việc quản lý và phân bổ nguồn lực hiệu quả không chỉ giúp nâng cao hiệu quả hoạt động của nhà trường mà còn góp phần đảm bảo sự phát triển bền vững trong dài hạn.

2.1.3. Quản lý tài sản và cơ sở vật chất

Cơ sở vật chất và trang thiết bị đào tạo là một trong những yếu tố quan trọng quyết định chất lượng đào tạo của các trường cao đẳng. Vì vậy, quản lý kinh tế trong nhà trường cần chú trọng đến việc quản lý, khai thác và bảo trì các tài sản hiện có nhằm đảm bảo sử dụng hiệu quả và lâu dài.

Hoạt động quản lý tài sản bao gồm việc lập kế hoạch đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, mua sắm trang thiết bị, quản lý việc sử dụng và bảo trì các tài sản của nhà trường. Đồng thời, nhà trường cũng cần có cơ chế kiểm soát và đánh giá hiệu quả sử dụng tài sản nhằm tránh tình trạng sử dụng lãng phí hoặc không hiệu quả.

Trong bối cảnh hiện nay, nhiều trường cao đẳng đang từng bước hiện đại hóa cơ sở vật chất, đầu tư vào các phòng thí nghiệm, xưởng thực hành và hệ thống công nghệ thông tin nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

2.1.4. Quản lý hoạt động đầu tư và phát triển

Một nội dung quan trọng khác của quản lý kinh tế trong các trường cao đẳng là quản lý các hoạt động đầu tư phát triển. Điều này bao gồm việc xây dựng các kế hoạch đầu tư dài hạn cho cơ sở vật chất, thiết bị đào tạo, công nghệ giảng dạy và phát triển chương trình đào tạo mới.

Việc quản lý hoạt động đầu tư cần được thực hiện trên cơ sở chiến lược phát triển của nhà trường và phù hợp với nhu cầu của thị trường lao động. Các quyết định đầu tư cần được cân nhắc kỹ lưỡng nhằm đảm bảo hiệu quả kinh tế và hiệu quả giáo dục.

Bên cạnh đó, các trường cao đẳng cũng cần tăng cường huy động các nguồn lực xã hội để đầu tư cho phát triển, thông qua các hình thức hợp tác với doanh nghiệp, tổ chức kinh tế và các đối tác quốc tế.

2.1.5. Quản lý các hoạt động tạo nguồn thu

Trong bối cảnh thực hiện cơ chế tự chủ tài chính, các trường cao đẳng cần chú trọng phát triển các hoạt động tạo nguồn thu nhằm đảm bảo sự ổn định tài chính và giảm sự phụ thuộc vào ngân sách nhà nước. Quản lý kinh tế trong nhà trường cần xây dựng các chiến lược nhằm đa dạng hóa nguồn thu thông qua các hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học và cung cấp dịch vụ.

Các nguồn thu của các trường cao đẳng có thể bao gồm học phí, nguồn thu từ các chương trình đào tạo ngắn hạn, hợp tác đào tạo với doanh nghiệp, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ. Việc quản lý và khai thác hiệu quả các nguồn thu này sẽ góp phần nâng cao năng lực tài chính và tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của nhà trường.

2.1.6. Kiểm tra, giám sát và đánh giá hiệu quả quản lý kinh tế

Kiểm tra và giám sát là một nội dung quan trọng nhằm đảm bảo các hoạt động quản lý kinh tế trong nhà trường được thực hiện đúng quy định và đạt hiệu quả cao. Các trường cao đẳng cần xây dựng hệ thống kiểm tra, giám sát nội bộ nhằm đánh giá việc sử dụng nguồn lực và phát hiện kịp thời những sai sót trong quá trình quản lý.

Bên cạnh đó, việc đánh giá hiệu quả quản lý kinh tế cần được thực hiện định kỳ thông qua các chỉ tiêu như hiệu quả sử dụng ngân sách, hiệu quả đầu tư và mức độ đáp ứng nhu cầu đào tạo của xã

hội. Kết quả đánh giá này sẽ là cơ sở quan trọng để nhà trường điều chỉnh chiến lược phát triển và nâng cao hiệu quả quản lý trong tương lai.

2.2. Vai trò của quản lý kinh tế trong phát triển bền vững các trường cao đẳng

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục và hội nhập quốc tế, các trường cao đẳng đang đứng trước nhiều cơ hội cũng như thách thức trong quá trình phát triển. Việc đảm bảo sự phát triển bền vững của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp không chỉ phụ thuộc vào chất lượng đào tạo mà còn phụ thuộc rất lớn vào hiệu quả quản lý và sử dụng các nguồn lực. Trong đó, quản lý kinh tế đóng vai trò then chốt trong việc đảm bảo hoạt động của nhà trường được tổ chức một cách hiệu quả, ổn định và lâu dài.

Quản lý kinh tế không chỉ giúp các trường cao đẳng duy trì hoạt động thường xuyên mà còn tạo nền tảng cho việc nâng cao chất lượng đào tạo, phát triển cơ sở vật chất và mở rộng hợp tác với các tổ chức trong và ngoài nước. Vai trò của quản lý kinh tế đối với sự phát triển bền vững của các trường cao đẳng có thể được thể hiện thông qua các khía cạnh sau.

2.2.1. Bảo đảm nguồn lực tài chính cho hoạt động đào tạo và phát triển

Nguồn lực tài chính là một trong những yếu tố quan trọng quyết định sự tồn tại và phát triển của các cơ sở giáo dục. Đối với các trường cao đẳng, nguồn tài chính chủ yếu đến từ ngân sách nhà nước, học phí, các hoạt động dịch vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học và hợp tác với doanh nghiệp. Trong bối cảnh nguồn ngân sách nhà nước dành cho giáo dục nghề nghiệp còn hạn chế, việc quản lý kinh tế hiệu quả trở thành yếu tố quyết định giúp nhà trường sử dụng tối ưu các nguồn lực hiện có.

Quản lý kinh tế giúp nhà trường xây dựng kế hoạch tài chính dài hạn, dự báo nhu cầu chi tiêu và phân bổ ngân sách một cách hợp lý cho các hoạt động đào tạo, nghiên cứu và phát triển cơ sở vật chất. Thông qua việc lập kế hoạch tài chính khoa học, nhà trường có thể chủ động trong việc cân đối thu – chi, hạn chế tình trạng thiếu hụt ngân sách và đảm bảo hoạt động đào tạo được duy trì ổn định.

Bên cạnh đó, quản lý kinh tế hiệu quả còn giúp các trường cao đẳng khai thác và huy động các nguồn lực tài chính từ xã hội, bao gồm các chương trình hợp tác với doanh nghiệp, các dự án nghiên cứu khoa học và các chương trình đào tạo theo nhu cầu của thị trường lao động. Điều này không chỉ góp phần tăng cường nguồn lực tài chính cho nhà trường mà còn tạo điều kiện để nâng cao chất lượng đào tạo.

2.2.2. Nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn lực

Một trong những mục tiêu quan trọng của quản lý kinh tế là đảm bảo việc sử dụng các nguồn lực một cách hiệu quả và hợp lý. Trong thực tế, các trường cao đẳng thường phải đối mặt với tình trạng nguồn lực hạn chế, đặc biệt là nguồn lực tài chính và cơ sở vật chất. Do đó, việc quản lý và phân bổ nguồn lực một cách khoa học có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển của nhà trường.

Quản lý kinh tế giúp nhà trường xác định các lĩnh vực ưu tiên trong đầu tư và phân bổ nguồn lực, chẳng hạn như đầu tư cho các ngành nghề có nhu cầu cao trên thị trường lao động, nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ đào tạo thực hành hoặc phát triển các chương trình đào tạo chất lượng cao. Việc phân bổ nguồn lực hợp lý sẽ giúp nhà trường tránh được tình trạng đầu tư dàn trải, đồng thời nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách.

Ngoài ra, quản lý kinh tế còn giúp tăng cường hiệu quả sử dụng cơ sở vật chất và trang thiết bị đào tạo. Thông qua việc xây dựng các quy chế quản lý và sử dụng tài sản, nhà trường có thể đảm bảo các thiết bị đào tạo được khai thác tối đa công suất và phục vụ tốt cho hoạt động giảng dạy và học tập.

2.2.3. Thúc đẩy nâng cao chất lượng đào tạo

Chất lượng đào tạo là yếu tố quan trọng quyết định uy tín và vị thế của các trường cao đẳng trong hệ thống giáo dục. Quản lý kinh tế có vai trò quan trọng trong việc tạo điều kiện cho nhà trường đầu tư vào các hoạt động nâng cao chất lượng đào tạo.

Thông qua việc phân bổ nguồn lực hợp lý, nhà trường có thể đầu tư cho việc phát triển chương trình đào tạo, nâng cao trình độ chuyên môn của đội ngũ giảng viên và cải thiện điều kiện học tập của sinh viên. Các khoản đầu tư vào phòng thí nghiệm, xưởng thực hành và trang thiết bị đào tạo hiện đại sẽ giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy và tạo điều kiện cho sinh viên phát triển kỹ năng nghề nghiệp.

Bên cạnh đó, quản lý kinh tế còn giúp nhà trường xây dựng các chương trình đào tạo gắn với nhu cầu của thị trường lao động. Việc đầu tư cho các chương trình đào tạo mới, cập nhật nội dung giảng dạy và tăng cường hoạt động thực hành sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và khả năng cạnh tranh của sinh viên sau khi tốt nghiệp.

2.2.4. Tăng cường khả năng tự chủ tài chính của nhà trường

Trong những năm gần đây, cơ chế tự chủ tài chính đang được áp dụng ngày càng rộng rãi trong hệ thống giáo dục. Điều này đòi hỏi các trường cao đẳng phải nâng cao năng lực quản lý kinh tế để đảm bảo khả năng tự cân đối tài chính và duy trì hoạt động ổn định.

Quản lý kinh tế hiệu quả giúp nhà trường xây dựng chiến lược tài chính phù hợp với định hướng phát triển của mình. Thông qua việc đa dạng hóa nguồn thu và kiểm soát chi tiêu, các trường cao đẳng có thể giảm dần sự phụ thuộc vào ngân sách nhà nước và tăng cường khả năng tự chủ trong hoạt động.

Ngoài ra, việc thực hiện cơ chế tự chủ tài chính cũng tạo điều kiện để các trường cao đẳng chủ động hơn trong việc đầu tư phát triển cơ sở vật chất, cải thiện điều kiện làm việc của giảng viên và nâng cao chất lượng đào tạo.

2.2.5. Thúc đẩy hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp

Quản lý kinh tế còn đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp. Trong bối cảnh thị trường lao động ngày càng cạnh tranh, việc gắn kết đào tạo với nhu cầu của doanh nghiệp là yếu tố quan trọng để nâng cao chất lượng đào tạo và đảm bảo cơ hội việc làm cho sinh viên.

Thông qua các hoạt động hợp tác đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ, các trường cao đẳng có thể tận dụng nguồn lực từ doanh nghiệp để đầu tư cho hoạt động đào tạo. Đồng thời, doanh nghiệp cũng có cơ hội tham gia vào quá trình xây dựng chương trình đào tạo và đánh giá chất lượng sinh viên.

Sự hợp tác này không chỉ mang lại lợi ích về mặt kinh tế mà còn góp phần nâng cao tính thực tiễn của chương trình đào tạo và tăng cường khả năng thích ứng của sinh viên với môi trường làm việc sau khi tốt nghiệp.

2.2.6. Góp phần nâng cao năng lực quản trị và phát triển bền vững của nhà trường

Quản lý kinh tế hiệu quả sẽ góp phần nâng cao năng lực quản trị của các trường cao đẳng. Thông qua việc xây dựng các chiến lược phát triển, lập

kế hoạch tài chính và kiểm soát hoạt động kinh tế, nhà trường có thể tổ chức các hoạt động một cách khoa học và hiệu quả hơn.

Bên cạnh đó, quản lý kinh tế còn giúp nhà trường duy trì sự ổn định trong hoạt động và tạo nền tảng cho sự phát triển lâu dài. Việc sử dụng hiệu quả các nguồn lực không chỉ giúp nâng cao chất lượng đào tạo mà còn góp phần đảm bảo sự phát triển bền vững của nhà trường trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt trong lĩnh vực giáo dục.

III. KẾT LUẬN

Quản lý kinh tế giữ vai trò quan trọng trong việc đảm bảo sự phát triển bền vững của các trường cao đẳng trong bối cảnh đổi mới giáo dục và hội nhập kinh tế. Thông qua việc tổ chức, quản lý và sử dụng hiệu quả các nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất và nhân lực, quản lý kinh tế góp phần duy trì hoạt động ổn định của nhà trường, nâng cao chất lượng đào tạo và tăng cường khả năng cạnh tranh của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp.

Bên cạnh đó, quản lý kinh tế hiệu quả còn giúp các trường cao đẳng nâng cao năng lực tự chủ tài chính, đa dạng hóa nguồn thu và tăng cường hợp tác với doanh nghiệp cũng như các tổ chức xã hội. Điều này không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho việc nâng cao chất lượng đào tạo mà còn góp phần gắn kết hoạt động giáo dục với nhu cầu phát triển kinh tế – xã hội.

Trong thời gian tới, để đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững, các trường cao đẳng cần tiếp tục hoàn thiện cơ chế quản lý kinh tế, nâng cao năng lực quản trị tài chính, tăng cường ứng dụng công nghệ trong quản lý và mở rộng hợp tác với các đối tác trong và ngoài nước. Những giải pháp này sẽ góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động của các trường cao đẳng và đóng góp tích cực vào sự phát triển của hệ thống giáo dục nghề nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội (2022), *Báo cáo tổng kết giáo dục nghề nghiệp Việt Nam*.
 Nguyễn Văn Bình (2020), *Quản lý giáo dục trong bối cảnh đổi mới*, NXB Giáo dục Việt Nam.
 Phạm Minh Hạc (2018), *Giáo dục Việt Nam trước yêu cầu phát triển bền vững*, NXB Chính trị Quốc gia.
 UNESCO (2017), *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*.
 World Bank (2019), *Skills Development in Vietnam*.